

KINNITATUD
Justiitsministri 03.03.2026 käskkirjaga nr 8-1/1618-1
Lisa 1
muudetud justiitsministri 24.05.2024 käskkirjaga nr 41
muudetud justiits- ja digiministri2026 käskkirjaga nr ...

Kinnipeetavate keeleõpe ja lõimumistegevused

Toetuse andmise tingimuste abikõlblikkuse periood
01.09.2023–31.12.2029

Elluviija:

Justiits- ja digiministeeriumi vanglate osakond

Rakendusüksus:

Riigi Tugiteenuste Keskus

Rakendusasutus:

Justiits- ja digiministeerium

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi ÜSS) § 10 lõigete 2 ja 4 alusel.

1. Reguleerimisala ja seosed Eesti riigi eesmärkide ja programmidega

Käskkirjaga reguleeritakse ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027 elluviimiseks Vabariigi Valitsuse 03. juuli 2023. a otsusega kehtestatud meetmete nimekirja meetme 21.4.7.8 „Karistuste täideviimise korraldamine“ sekkumise „Kinnipeetavate keeleõpe ja lõimumistegevused“ toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda.

1.1. Seosed horisontaalsete põhimõtete, Eesti riigi eesmärkide ja programmidega

- 1.1.1. Toetuse andmise ja kasutamise tingimused ja kord (edaspidi TAT) on seotud ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027 poliitikaeesmärgiga nr 4 „Sotsiaalsem Eesti“ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013 (edaspidi *ESF+ määrus*) artikli 4 punktis 1 toodud poliitikaeesmärgi „Sotsiaalsem ja kaasavam Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise kaudu“ erieesmärgiga h „soodustada aktiivset kaasamist, et edendada võrdseid võimalusi, diskrimineerimiskeeldu ja aktiivset osalemist, ning parandada eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade tööalast konkurentsivõimet“.
- 1.1.2. Toetatavad tegevused on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060, 24. juuni 2021, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (edaspidi *ühissätete määrus*), artiklis 9 ja ESF+ määruse artiklis 6 sätestatud horisontaalsete põhimõtetega soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks ja võrdsete võimaluste loomiseks selle läbi, et tagavad muu emakeelega inimestele võrdsete võimalused tööturul osalemiseks ja tõrjutuse vähendamiseks.
- 1.1.3. Toetatavad tegevused panustavad Riigikogu poolt 12. mail 2021 vastu võetud strateegia „Eesti 2035“ aluspõhimõtetes ja on seotud „Eesti 2035“ strateegilise sihiga "Eesti ühiskond on hooliv, koostöömeelne ja avatud" ja selle alasihiga „Hooliv ühiskond“ ning sihiga "Eestis elavad arukad, tegusad ja tervist hoidvad inimesed" ja selle alasihiga „Arukas inimene“ ning nende sihtide saavutamist hinnatakse järgmiste näitajatega:
 - 1.1.3.1. soolise võrdõiguslikkuse indeks, millesse panustatakse seeläbi, et arvestatakse muu emakeelega kinnipeetavate soolist erinevust nende olukorra ja vajaduste analüüsimisel;
 - 1.1.3.2. hoolivuse ja koosmeelsuse mõõdik, millesse panustatakse seeläbi, et aidatakse vähendada muu emakeelega kinnipeetavate ebasoodsamat kohtlemist ja sotsiaalset tõrjutust.
- 1.1.4. TAT on seotud „Riigi eelarvestrateegia 2023–2026“ (tegevuspõhise riigieelarve raamistik, edaspidi *TERE raamistik*) Justiits- ja digiministeeriumi programmi aastateks 2023–2026 tegevusega „Karistuste täideviimise korraldamine“, mille eesmärk on muuhulgas läbi taasühiskonnastavate tegevuste ja sotsiaalprogrammide

suunata inimene pärast vabanemist õiguskuulekale teele ja hõlbustada tema ühiskonda taassisenemist.

- 1.1.5. TAT-i tegevused on seotud Riigikogu 12. novembri 2020. a otsusega „Kriminaalpoliitika põhialuste aastani 2030 heakskiitmine“, mille prioriteediks muu hulgas on kuritegevuse ennetamine ja kuritegevusest eemaldumise toetamine. TAT tegevused on suunatud vastava prioriteedi saavutamisele.
- 1.1.6. TAT-i tegevused on seotud Haridus- ja Teadusministeeriumi „Eesti keele arengukavaga 2021-2035“, milles peetakse oluliseks eesti keele õppe, eesti keeles õppimise ja mitmekeelsuse toetamise kaudu eestikeelset kultuuriruumi väärtustava hoiaku kujundamist.
- 1.1.7. TAT-i tegevused on seotud Haridus- ja Teadusministeeriumi „Haridusvaldkonna arengukavaga 2021-2025“, kus panustatakse sellesse, et eesti keel ja kultuur säiliks ning tööturuvõimalused oleksid paremad ning täiskasvanuõpe oleks jätkusuutlik.
- 1.1.8. TAT on seotud Kultuuriministeeriumi „Sidusa Eesti arengukavaga 2021-2030“, milles toetatakse ühtse kultuuriruumi loomist ja edendatakse lõimumist.
- 1.1.9. TAT-i tegevused on seotud Justiits- ja digiministeeriumi „Vanglateenistuse strateegiaga 2023-2027“, mille eesmärkideks on retsidiivsuse vähenemine, millesse panustatakse ka läbi hariduses osalemise toetamise.
- 1.1.10. TAT on seotud punktis 1.1.1 nimetatud poliitikaeesmärgi ja erieesmärgi täitmisele suunatud rakenduskava meetme „Kriminaalpoliitika kujundamine ja elluviimine, sh ennetus“ sekkumistega „Noorte õigusrikkujate retsidiivsuse vähendamine“, kuna keeleõpe ja lõimumistegevused vanglas toimuvad ka noortele.
- 1.1.11. TAT-i tegevused on seotud punktis 1.1.1 nimetatud poliitikaeesmärgi ja erieesmärgi täitmisele suunatud rakenduskava meetme „Keelevaldkonna arendamine“ sekkumisega „Eesti keele õpe ja keeleõppe arendamine“, kuivõrd keeleõpe vanglas toetab hilisema elukestva õppega jätkamist või hariduse omandamist.
- 1.1.12. TAT-i tegevused on seotud punktis 1.1.1 nimetatud poliitikaeesmärgi ja erieesmärgi täitmisele suunatud rakenduskava meetme „Lõimumist, sh kohanemist toetav Eesti“ sekkumisega „Eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste ning tagasipöördujate tööturul konkurentsivõimet toetavad tegevused“, kuivõrd lõimumistegevustega vanglas soodustatakse erineva keele- ja kultuuritaustaga kinnipeetavate hilisemat osalemist Eesti ühiskonnas.
- 1.1.13. Tegevuste toetamisel lähtutakse 2021-2027 rakenduskava seirekomisjonis kinnitatud üldistest valikukriteeriumidest.
- 1.1.14. Toetatavad tegevused on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, millega ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, 18. juuni 2020, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088, artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 nimetatud keskkonnanäesmärgile.

2. Toetuse andmise eesmärk

Toetuse andmise eesmärk on suurendada vangistuses viibivate isikute (kinnipeetavad, sh vahistatud isikud, edaspidi koos nimetatud kui kinnipeetavad) konkurentsivõimet läbi nende parema lõimumise, sh eesti keele oskuse parandamise.

3. Toetatavad tegevused

Toetatavad tegevused on seotud erinevate lõimumistegevuste kaudu erineva emakeele ja kultuuritaustaga kinnipeetavatele riigikeele õpetamise ja ühiskonnaga suurema sidususe loomiseks.

3.1 Riigikeele õpe

3.1.1 Tegevuse eesmärk

Toetatava tegevuse eesmärk on võimaldada erinevate emakeele ja kultuuritaustaga kinnipeetavatel pärast vabanemist paremini toime tulla nii asjaajamisel riigiga kui enda töö- ja isiklikus elus.

3.1.2 Tegevuse kirjeldus

Riigikeele õpe toimub vanglates tasemekursuste ja teiste keeleõpet toetavate tegevuste (näiteks juhendatud iseseisev õpe, keelekohvik, lõimumistegevused) abil.

Tegevusega toetatakse tasemekursuste riigikeele õpet toetavate tegevuste läbiviimist Viru, Tartu ja Tallinna vanglates 0 kuni C1 tasemel, kus korraldatakse paindlikku keeleõpet, sh osaoskuste kursusi ja aktiivset keeleoskust arendavaid ning juhendatud ja/või iseseisvat õpet soodustavaid tegevusi. Toetatava tegevustega võimaldatakse erineva emakeelega kinnipeetavatele eesti keele õpet, mis toetaks kõiki vajalikke osaoskuseid (kuulamine, lugemine, rääkimine ja kirjutamine), kuid eelkõige suhtluskeelt. Õpperühma suurus peab toetama õppimise efektiivsust, et keeleõpetajatel või keele õppe pakkujatel oleks võimalik õppetööd läbi viia personaalsemalt. Paindlike keeleõppevormide kasutamine toetab tasemekursuste õpet ning riiklike tasemeeksamite sooritamist vanglas. Juhul, kui kursus keeleõppe tegevus jääb vanglast vabanemise tõttu pooleli, on võimalik iseseisvalt isiku enda kulul või tasuta õpinguid jätkata väljaspool vanglat keeleõpet pakkuvas ettevõttes või muudes institutsioonides (nt Eesti Integratsiooni SA või Töötukassa vahendusel) või iseseisvalt, kui vanglast vabanenu seda peaks soovima. Tegevus hõlmab ka paindliku keeleõppe arendamiseks vajalike uuringute, disainmõtlemisepõhiste (sh teenusdisain, infodisain, õigusdisain) keeleõpet toetavate materjalide, analüüside, metoodikate, õppematerjalide ja testide, sh veebipõhiste testide ja e-õppematerjalide või muude keeleõppega seonduvate metoodiliste ja interaktiivsete abivahendite väljatöötamist, edasiarendamist ja ajakohastamist. Kuivõrd keeleõpe on üks osa lõimumistegevustest ja kui tegevus on rohkem seotud lõimumistegevuse kui keeleõppega, siis võib keeleõppe tegevusi planeerida ka lõimumistegevuste alla.

3.1.3 Tegevuse tulemus

Toetatava tegevuse tulemusena paraneb vanglast vabanenute taasühiskonnastumine ja seaduskuulekus, kuna tegevuste läbi tõuseb tegevuses osalenu konkurentsivõime tööturul ja haridusvaldkonnas, paraneb keeleoskus ja suureneb sidusus ühiskonnaga.

3.1.4 Tegevuse sihtrühm

Toetatava tegevuse sihtrühmaks on erineva emakeelega kinnipeetavad, eesti emakeelega kinnipeetavatest vabatahtlikud, keeleõpet korraldavad teenuseosutajad, eesti keele õpetajad, Vanglateenistus.

3.2 Lõimumistegevused

3.2.1 Tegevuse eesmärk

Toetatava tegevuse eesmärk on erineva emakeele ning kultuuritaustaga kinnipeetavate kaasamine Eesti ühisesse inforuumi ning nende teadlikkuse tõstmine Eesti väärtus- ja kultuuriruumist, ühiskonnakorraldusest ning Euroopa Liidust mh selleks, et temaatiliste koostöötegevuste kaudu toetada nende lõimumist Eesti ühiskonnaga ning arendada lõimumismetoodikate kasutamist vanglateenistuses. Kõigi lõimumistegevuste eesmärk on aidata kaasa Eestis sidusa ja stabiilse ühiskonna kujunemisele, kus eri keele- ja kultuuritaustaga inimesed on omaks võtnud Eesti identiteedi ning peavad Eestit oma kodumaaks, osalevad aktiivselt ühiskonnaelus, sh tööhõives, elukestvas õppes ja kodanikuühiskonnas, jagavad demokraatlikke väärtusi, annavad oma osa riigi ja ühiskonna arengusse ning orienteeruvad Eesti kultuuriruumis.

3.2.2 Tegevuse kirjeldus

Lõimumistegevused hõlmavad füüsilise keskkonna ja lõimumist soodustava ühise infovälja arendamist, sh vanglates kinnipeetavatele suunatud juhiste ja infomaterjalide kasutajakesket disainimist, keelelist lihtsustamist ja visualiseerimist ning praktilist õpet loengute, kursuste, seminaride vms koostöövormide abil Eesti ühiskonna- ja kodanikuõpetusest. Praktiliste tegevuste käigus suureneb kinnipeetavate teadlikkus kehtivatest normidest ja olemasolevast sotsiaalsest tugivõrgustikust, tutvustatakse tegevuses osalejatele Eesti riigi õiguslikku ja poliitilist korda, traditsioone, kirjandust, kultuuri ja ajalugu ning Euroopa Liidu institutsioone ja selle tegutsemis- ning toimimispõhimõtteid. Sealhulgas viiakse läbi kultuuriasutuste haridusprogramme (sh lihtsas eesti keeles) ning juhendatud töötubasid, mis toetavad lõimumist, keeleõpet ja mõne uue oskuse arendamist (nt käsitöö, kultuuriklubi, aruteluringid). Lõimumise edendamiseks vanglateenistuses arendatakse uusi lõimumismetoodikaid, viiakse läbi analüüse või uuringuid, tellitakse disainmõtlemis-põhiseid (nt teenusdisaini, infodisaini, õigusdisaini) teenuseid, töötatakse välja õppematerjale, trükiseid või muid lõimumisega seonduvaid meetodilisi ja interaktiivseid abivahendeid, mille arendamise käigus saab vanglateenistus uued teadmised ja meetodid, kuidas neid läbi viia. Sihtrühma kaasavad arendused võimaldavad ühtlasi toetada osalejate aktiivset eesti keele kasutust ning soodustada kahepoolset lõimumist.

3.2.3. Tegevuse tulemus

Vanglateenistuse lõimumistegevustes osalemise tulemusena kasvab kinnipeetavate sidusus Eesti ühiskonna ja ühise inforuumiga, sealjuures kasvab nende teadlikkus Eesti riigist, ühiskonnast, kultuurist, ajaloost, keelest jne. Ühtlasi aitab see vangistusest vabanemisel kaasa sujuvamale sulandumisele kogukonda. Lõimumistegevustes osalemine toetab osalejate võimekust otsida informatsiooni Eestis elamise, töötamise, õppimise, sotsiaalteenuste, seadusandluse jms kohta. Lisandväärtusena tõuseb sihtrühma valmidus kasutada sarnaseid teenuseid ja osaleda sarnastes tegevustes ning Eesti ühiskonnaelus laiemalt ka pärast vabanemist.

3.2.4 Tegevuse sihtrühm

Toetatava tegevuse sihtrühmaks on erineva emakeele, rahvuse, kultuurilise taustaga kinnipeetavad, eesti emakeelega kinnipeetavatest vabatahtlikud, lõimumistegevuses ja selle arendamises osalevad õpetajad, kultuuri-, ajaloo-, poliitika- ja ühiskonnategelased, Vanglateenistus, Justiits- ja digiministeeriumi vanglate osakond.

4. Tegevuste abikõlblikkuse periood

TAT-i tegevuste abikõlblikkuse periood on 01.09.2023–31.12.2029.

5. TAT-i tulemused ja näitajad

Toetatavate tegevuste seireks ja hindamiseks kasutatavad näitajad on esitatud tabelis 1.

6. Tegevuste eelarve

Tabelis 2 on esitatud TAT-i eelarve jaotus ESF+ toetuse ja riikliku kaasfinantseeringu vahel. Omafinantseeringut ei kohaldu. Tegevuste täpne eelarve esitatakse TAT käskkirja punkti 11.3.1 kohaselt.

Tabel 2. TAT-i eelarve

TAT käskkiri	ESF+ toetus (70% abikõlblikest kuludest) EUR	Riiklik kaasfinantseering (30% abikõlblikest kuludest) EUR	Oma- finantseering 0%	Kokku EUR
Kinnipeetavate keeleõpe ja lõimumistegevused	1 186 889	508 666	0	1 695 555

7. Abikõlblikud kulud

7.1. Abikõlblike kulude kindlaks määramisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-dest 15–17 ja 19.

7.2. Kehtetuks tunnistatud justiits- ja digiministri ...2026 käskkirja muudatusega nr ...

7.3. Otseseid kulusid hüvitatakse tegelike kulu alusel.

7.4. Abikõlblikud on tegevuste elluviimiseks vajalikud otsesed kulud, mida hüvitatakse tegelike kulude alusel sh

7.4.1. ühendmääruse §-s 16 toodud personalikulu, sh projektijuhtimise ja kommunikatsioonispetsialisti kulu;

7.4.2. keeleõppe, sh keeleõppenõustamise ja keeletestimise kulu, lõimumistegevuste, sh loengute, kursuste (nt käsitööring, kultuuriklubi, loovtegevus), kultuuriasutuste haridusprogrammide, seminaride, meeskonnakoolituste, ühiskohtumiste, mõtte- ja arutelutalgute (nt ringide, filmi-, kunsti või muusikaõhtute, raamatukogu või spordipäevade, tähtpäevade ja e-riigi teenuste tutvustamise, lauamänguõhtute) korraldamise ja osalemise kulu, sh keeleõpetaja, töötubade juhendaja (nt ajaloolase,

Näitaja nimetus	Näitaja nimetus ja mõõtühik	Algtase (2022)	Sihttase (2024)	Sihttase (2029)	Selgitav teave Kirjeldada, mis on näitaja sisu, kuidas koguda, millal võib raporteerida jms
Väljundnäitaja	Keeleõppes ja lõimumistegevustes osalejate arv	0	405	2025	Kinnipeetavate paindliku riigikeele õppes ja lõimumistegevustes arvestatakse osaluskordi ja seda alates sisenemisest. Näitaja arvestamisel arvestatakse ka paindliku keeleõppe ja lõimumistegevuse kordamist. Analoogselt riikliku keeleeksamiga, loetakse paindliku keeleõppe tegevuste edukaks soorituseks 60% aktiivset osalemist; mitte-eduka soorituse ja tegevuse kordamisel loetakse sama tegevusega alustamist uueks osalemiskorraks. Analoogselt keeleõppe tegevustega loetakse lõimumistegevuste edukaks soorituseks 60% aktiivset osalemist. Mõne konkreetse lõimumistegevus puhul võib olla eduka läbimise kriteerium fikseeritud läbiviija poolt ning sellisel juhul lähtutakse sellest. Mitte-eduka soorituse ja lõimumistegevuse kordamisel loetakse sama tegevusega alustamist uueks osalemiskorraks. Paindlikus keeleõppes ja lõimumistegevustes panustab iga osaleja väljundnäitajasse üks kord, kui tegevus toimub sarjana. Iga uut sisenemist uude keeleõppe ja lõimumistegevusse loetakse uueks sisenemiseks.

					Eesti emakeelega kinnipeetavatest vabatahtlikuid näitajatesse ei arvestata. Näitajate metoodika arvestab vanglate juhisega „Riigikeele õppe planeerimine“. Meetod: registreerimislehed, seirearuanne
--	--	--	--	--	---

kultuuritegelase, kirjaniku, õigusteadlase), lektori või koolitaja tasu ja tema kulud seoses koolitusega (sh majutus-, transpordi-, kindlustuse, toitlustuse kulu); ruumide ja tehnika rent, toitlustus;

7.4.3. riigikeele õppekavade koostamine, keeleõppe, koolitusmaterjalide (sh e-õppematerjalide, interaktiivsete veebirakenduste loomine keeleõppeks ja keeleõppe testimiseks), olemasolevate õpikute trükkimise ning keeleõpikute, sõnaraamatute, vestmike, harjutuste kogumike, iseseisvaõppe ja paralleeltekstidega õppematerjalide, sõnakaartide, keeleõppepäevikute vms abivahendite ostmise kulu, kaasaegsete keeleõppemetoodikate, infomaterjalide ja juhiste kulu (sh materjalide ja e-kursuste/moodulite koostamine, toimetamine, kujundamine, trükkimine, paljundamine, levitamine ja tootmine), keeleõppe arendamisega seotud uuringute ja analüüside, sh kasutajauuringu ja disainmõtlemise (nt teenusdisaini, infodisaini, õigusdisaini) tellimine ja teenuste kujundamine, pilootprojektide elluviimine, koolitusmaterjalide koostajate, hindajate ja IT-lahenduste loojate eksperditasud;

7.4.4. uute lõimumismeetodite (sh õpikute, materjalide, e-õppevahendite) loomine, arendamine, ajakohastamine vanglateenistuses; lõimumismetoodika tellimise ja arendamisega seotud kulud; lõimumistegevuste (aktiiv)õppe- ja infomaterjalide kulu (sh litsentsi- ja autoritasu); lõimumistegevuste arendamisega seotud analüüside ja uuringute (sh kasutajauuringu, disainmõtlemise (nt teenusdisaini, infodisaini, õigusdisaini) tellimine) ja teenuste kujundamine (sh materjalide ja interaktiivsete võimaluste tellimise, toimetamine, kujundamine, trükkimine, paljundamine, levitamine ja tootmine või valmisolevate teenuste, sh e-teenuste, kasutamise tugi) või vajalike digitaalsete teenuste või IT-lahenduste väljatöötamise, ajakohastamise ja arendamise kulu; eksperttasud;

7.4.5. kommunikatsioonitegevuste kulu, sh kommunikatsioonispetsialisti teenuse või personalikulu ühendmääruse §-s 16 tähenduses, teavitustegevuste (sh infopäevade) korraldamise kulu, sh korraldusteenuste, teavitusmaterjalide, teavitusvahendite, infomaterjalide, meenete ja märgiste tellimise, trükkimise, kujundamise, levitamise kulu;

7.4.6. keele- või lõimumistegevuste arenduste, analüüside, uuringute, meetodite, tehnikate, rakenduste vms tutvustamise, kasutamise või õpetamisega seotud koolituste, seminaride, õppekäikude vms korraldamise ja seal osalemise kulu vanglateenistujatele, sh vanglaametnikele ja Justiits- ja digiministeeriumi vanglate osakonna ametnikele;

7.4.7. TAT-i tegevuste projektijuhi osalemise kulu koolitustel, inspiratsioonipäevadel, konverentsidel ja muudel sarnastel üritustel ja osalemistasu;

7.4.8. erisoodustus ja sellelt tasutav maks.

- 7.5. Abikõlblikud on ka kulud, kui kulu on sobiv, vajalik ja tõhus TAT-i käskkirjas ette nähtud tulemuse saavutamiseks ja kulu tekib TAT-i käskkirjas nimetatud toetatavate tegevuste käigus (ÜM § 15 lg 2).
- 7.6. **Kehtetuks tunnistatud justiits- ja digiministri ...2026 käskkirja muudatusega nr**
- 7.7. Abikõlbmatud on ühendmääruse §-s 17 sätestatud kulud.

8. Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 8.1. Toetust makstakse ühendmääruse §-des 24–27 sätestatud tingimuste kohaselt.
- 8.2. **Toetust makstakse tegelike kulude alusel, kui abikõlblik kulu on tekkinud ja selle eest on tasutud.**
- 8.3. Elluviija esitab rakendusüksusele (edaspidi RÜ) e-toetuste keskkonna kaudu maksetaotluse üks kord kuus kulude kohta, mille maksumus ületab 60 000 eurot, ja muudel juhtudel vähemalt üks kord kvartalis.
- 8.4. Elluviija sisestab riigihanke raames sõlmitud lepingu kohta info ja dokumendid e-toetuse keskkonna vastavasse moodulisse.
- 8.5. Pärast maksetaotluse esitamist määrab RÜ elluviijale kuludokumentide esitamise tähtaja. Elluviija esitab RÜ-le kulu tekkimise aluseks olevad dokumendid, sh need riigihanke läbiviimisega seonduvad dokumendid, mis ei sisaldu riigihangete registris.
- 8.6. RÜ kontrollib 80 kalendripäeva jooksul dokumentide saamisest maksetaotluse ja sellele lisatud kuludokumentide nõuetele vastavust, kulude abikõlblikkust ning tegevuste vastavust TAT-i käskkirjas toodud tingimustele. Puuduste korral määrab RÜ elluviijale nende kõrvaldamise tähtaja. Menetlusaeg pikeneb aja võrra, mis kulub elluviijal puuduste kõrvaldamiseks.
- 8.7. RÜ õigused ja kohustused makse menetlemise peatamisel ja maksest keeldumisel on sätestatud ühendmääruse §-s 33.
- 8.8. Viimane maksetaotlus esitatakse koos projekti lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast seda, kui RÜ on lõpparuande kinnitanud.

9. Riigiabi

Käesoleva TAT-i raames antav toetus ei ole riigiabi ega vähese tähtsusega abi.

10. Lõppsaajad ja nende toetuse andmise tingimused

Toetatavates tegevustes ei ole ÜSS2021_2027 § 2 punkti 6 tähenduses lõppsaajaid.

11. Elluviija õigused ja kohustused

- 11.1. ÜSS2021_2027 § 2 punkti 4 ja ühendmääruse § 43 lõike 4 järgi kohalduvad elluviijale toetuse saaja kohta sätestatud kohustused.
- 11.2. Elluviija peab täitma ühendmääruse §-s 10 ja 11 sätestatud kohustusi, sh asutusesisest hankekorda.
- 11.3. Ühtlasi peab elluviija:
- 11.3.1. esitama rakendusasutusele (edaspidi RA) selleks ettenähtud vormil kinnitamiseks järgmise eelarveaasta projekti tegevuste detailse kirjelduse ja eelarve jagunemise tegevuste ja aastate kaupa (edaspidi *tegevuskava*) 15 tööpäeva jooksul alates TAT-i kinnitamisest ja järgnevatel aastatel 20. jaanuariks;
- 11.3.2. RA vaatab tegevuskava läbi ja annab tagasisidet 10 tööpäeva jooksul;
- 11.3.3. esitama tegevuskava pärast selle kinnitamist viie tööpäeva jooksul RÜ-le;
- 11.3.4. taotlema jooksval aastal tegevuskava muutmist juhul, kui:

- 11.3.4.1. tegevuste eelarverida suureneb rohkem kui 15% kinnitatud eelarvereale plaanitud summast;
- 11.3.4.2. tegevuste eelarvereale plaanitud summa suureneb aastate lõikes rohkem kui 15%;**
- 11.3.5. teavitama RA-d, kui tegevuste detailset kirjeldust tegevuskavas muudetakse oluliselt;
- 11.3.6. rakendama projekti kinnitatud tegevuskava kohaselt;
- 11.3.7. esitama RÜ-le e-toetuste keskkonnas jooksva aasta väljamaksete prognoosi 15 tööpäeva jooksul TAT-i kinnitamisest ja igal järgneval aastal 10 tööpäeva jooksul tegevuskava kinnitamisest;
- 11.3.8. esitama e-toetuste keskkonnas RÜ-le korrigeeritud väljamaksete prognoosi järele jäänud eelarveaasta kohta, kui tegevuste eelarve kulud erinevad rohkem kui 25% punktis 11.3.7 esitatud prognoosist;
- 11.3.9. teavitama RA-d, kui toetatavate tegevustega samalaadsetele tegevustele on taotletud toetust teistest meetmetest või muudest välisabi vahenditest;
- 11.3.10. teavitama RA-d tegevuste elluviimisel esinevatest probleemidest, mis võivad mõjutada tulemuse saavutamist;
- 11.3.11. koguma ja töötleva tegevuses osalejate andmeid, sh koolitatavate andmeid koolitustel ja sekkumistes või programmides osalenud isikute kohta;
- 11.3.12. esitama punktis 11.3.11 nimetatud ja kogutud andmed TAT-i tegevuste toimumise ja osalejate arvu tõendamiseks e-toetuse keskkonna sündmuste infosüsteemi kaudu RÜ-le iga kvartali lõpu seisuga kvartalile järgneva teise nädala lõpuks. Jooksva aasta teise kvartali andmed esitatakse RÜ-le hiljemalt 31. juuliks;
- 11.3.13. lähtuma ESF+st toetatud projekti ja selle tegevuste elluviimisel avalikkuse teavitamisel Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määrusest nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“;
- 11.3.14. säilitama dokumente ÜSS2021_2027 § 18 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 82 lõike 1 kohaselt viis aastat elluvijale tehtud lõppmakse tegemise aasta 31. detsembrist arvates;
- 11.3.15. andma igakülgse sisulise panuse seiresse, kontrolli, auditisse või hindamisse;
- 11.3.16. viivitamata teavitama RA-d kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis järgmisest:
- 11.3.16.1. asjaoludest, mis takistavad täitmast elluvijja ülesandeid;
- 11.3.16.2. TAT-i muutmise vajalikkusest.

12. Aruandlus

- 12.1. Elluvijja esitab RÜ-le TAT-i tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise vahearuande e-toetuste keskkonna kaudu ning lisab RA väljatöötatud vormil täpse ülevaate tehtud tegevuste, näitajate saavutamise, tegevuste tulemuslikkuse ja esinenud probleemide või riskikohtade ja nende ennetamise võimaluste kohta iga aasta 20. jaanuariks eelmise aasta 31. detsembri seisuga.
- 12.2. Kui TAT-i tegevuste alguse ja esimese vahearuande esitamise tähtpäeva vahe on väiksem kui neli kuud, esitatakse vahearuanne järgmiseks tähtpäevaks.
- 12.3. Elluvijja esitab RÜ-le TAT-i tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise lõpparuande e-toetuste keskkonna kaudu ning lisab RA väljatöötatud vormil esitatud info ja andmed 45 päeva jooksul alates tegevuse abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast. Kui projekti tegevused lõpevad enne, kui lõpeb abikõlblikkuse periood, esitatakse lõpparuanne 45 päeva jooksul TAT-i tegevuste lõppemisest arvates.
- 12.4. Lõpparuandes esitatakse peale vahearuandes nõutud teabe ka teave TAT-i tegevuste panusest strateegia „Eesti 2035“ näitajatesse, mis on loetletud käesoleva käskkirja punktis 1.1.3 ja millega jälgitakse horisontaalsete põhimõtete edenemist.
- 12.5. Kui projekti vahearuande ja lõpparuande esitamise tähtaja vahe on väiksem kui kuus kuud, esitatakse ainult lõpparuanne.

- 12.6. Projekti vahearuanne ja lõpparuande sisestamisel e-toetuste keskkonda kajastatakse info e-toetuste keskkonna aruande andmeväljades nõutu järgi.
- 12.7. Kui e-toetuste keskkonna töös esineb tehniline viga, mis takistab projekti vahearuanne ja lõpparuande esitamist tähtajaks, loetakse projekti aruande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev pärast vea kõrvaldamist.
- 12.8. RÜ kontrollib üldjuhul 20 tööpäeva jooksul aruande laekumisest, kas projekti vahearuanne ja lõpparuanne on täidetud nõuetekohaselt. Tähtaja pikenemisest teavitab RÜ sellest elluviijat.
- 12.9. Kui projekti vahearuanne ja lõpparuandes puuduseid ei esine, teavitab RÜ viie tööpäeva jooksul RA-d, et esitatud aruanne on nõuetekohane. RA-l on õigus esitada oma seisukohad RÜ-le viie tööpäeva jooksul. Kui RA hinnangul aruanne puuduseid ei esine, kinnitab RÜ aruande.
- 12.10. Kui projekti vahearuanne ja lõpparuandes esineb puuduseid, annab RÜ elluviijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks. Aruanded kinnitab RÜ viie tööpäeva jooksul pärast seda, kui puudused on kõrvaldatud.
- 12.11. RA-l ja RÜ-l on õigus vajadusel küsida tegevuse elluviijalt lisainfot projekti tegevuse käigu ja tulemuste kohta.

13. TAT-i muutmine

- 13.1. RA-l on õigus muuta TAT-i käskkirja enda, RÜ, auditi, seirekomisjoni või elluviija algatusel.
- 13.2. Kui ilmneb vajadus projekti tegevusi, tulemusi, eelarvet, näitajaid või abikõlblikkuse perioodi muuta, esitab elluviija RA-le põhjendatud taotluse (edaspidi *TAT-i muutmise taotlus*).
- 13.3. RA vaatab TAT-i muutmise taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul selle kättesaamisest ja annab selle kohta hinnangu.
- 13.4. Puuduste esinemise korral annab RA elluviijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. TAT-i muutmise taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.
- 13.5. RA edastab TAT-i muutmise taotluse pärast esialgse hinnangu andmist arvamuse avaldamiseks RÜ-le. RÜ-l on õigus teha muudatuste kohta ettepanekuid. RÜ esitatavate ettepanekute tähtaeg kooskõlastatakse RA-ga, olenevalt muudatuste sisust ja ulatusest.
- 13.6. TAT-i muutmise eelnõu kooskõlastatakse ühendmääruse § 48 kohaselt. RA kujundab kooskõlastamisel esitatud seisukohtade kohta arvamuse, küsib vajaduse korral lisainfot elluviijalt ja kooskõlastab TAT-i lõpliku teksti RÜ-ga.
- 13.7. Elluviijal on võimalik TAT-i muutmist taotleda üks kord kuue kuu jooksul. RA nõusolekul võib TAT-i muutmist taotleda sagedamini.
- 13.8. RA võib TAT-i muuta, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TAT-i edukaks elluviimiseks või elluviijal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata. RA teavitab sellest elluviijat mõistliku aja jooksul.
- 13.9. TAT-i muutmine kinnitatakse RA juhi käskkirjaga. RA saadab kinnitatud TAT-i viie tööpäeva jooksul RÜ-le.
- 13.10. RÜ võib elluviijale või RA-le teha ettepanekuid TAT-i eelarve muutmiseks, kui TAT-i aruandes esitatud andmetest või muudest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TAT-i eduka elluviimise tagamiseks, teavitades eelarve muutmise ettepaneku tegemisest elluviijat.
- 13.11. RA-l on õigus toetust suurendada ja vähendada. Toetuse summat võib suurendada ühendmääruse § 13 lõikes 1 määratud tingimuste kohaselt. RA võib toetuse summat vähendada ühendmääruse § 37 lõikes 4 nimetatud juhul, kui elluviijal on tekkinud eelarvevahendite jääk, mida ei kasutata, või esineb muu põhjus, mis tingib toetuse summa vähendamise.

13.12. RA muudab TAT-i lisas olevat projekti eeldatavat eelarvet, kui tegevuste eelarverida perioodi peale kokku suureneb rohkem kui 15% kinnitatud eelarvereale plaanitud summast.

14. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

- 14.1. Finantskorrektsioone teeb RÜ, lähtudes ühendmääruse §-dest 34–37, sealhulgas hindab RÜ finantskorrektsiooni põhjendatust, kui TAT-i tulemust ei saavutata või saavutatakse osaliselt.
- 14.2. Kui abikõlbmatud kulud jäävad elluviija enda tasuda, siis ühendmääruse § 37 lõike 4 kohaselt väheneb projekti abikõlblike kulude eelarve (toetus, kaasfinantseering, sh kaudsed kulud) finantskorrektsiooni võrra.
- 14.3. Toetuse tagasimaksmise ajatamisel lähtutakse ühendmääruse §-st 38.

15. Vaiete lahendamine

Vaide esitamisele ja menetlemine toimub ÜSS2021_2027 §-des 31 ja 32 sätestatud vaide esitamise regulatsiooni kohaselt.

16. Rakendussätted

Käskkiri jõustub alates 1. septembrist 2023.